

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobkyne: **B.S.**, rodená A., r. č. X., bytom A., Ž., zast. JUDr. J.P., advokátom, R., D. proti žalovanému: **Ing. L.P.**, *SKP úpadcu: J.S.*, E., Ž., so sídlom Č., B., zast. Mgr. I.F., advokátom,

M., L., o zaplatenie 3 000 000 Sk s prisl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01.12.2006, č. k. 45 Cbi 87/2003-205, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 01.12.2006, č. k. 45 Cbi 87/2003-205 **p o t v r d z u j e.**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v sume 1 181,70 Eur na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zastavil konanie v sume 500 000 Sk a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 2 500 000 Sk so 17% úrokom z omeškania od 07.11.2001 do zaplataenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 181 552 Sk.

Podľa odôvodnenia rozsudku súd rozhodoval opätovne po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu v zmysle jeho intencií.

Súd zistil, že žalobkyňa a J.S. uzavreli manželstvo dňa 31.1.1976. Uzavretím manželstva vzniklo bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a J.S. Počas manželstva v roku 1992 žalobkyňa a J.S. dražbou v malej privatizácii nadobudli do svojho bezpodielového spoluvlastníctva manželov nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľností na Okresnom úrade, odbor katastra v Ž., zapísaných ako pozemok KN parc. č.7848, zastavaná plocha o výmere 577 m² a stavba súp. č. 3129 predajňa, nachádzajúca sa na KN parc. č. 7848 v KÚ Ž.

Okresný súd v Žiline rozsudkom, č. k. 18C 1048/1995-8 zo dňa 21.12.1995, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.01.1996, zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a J.S.. Dňa 30.01.1999 nadobudla žalobkyňa vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu vo výške ½ k predmetným nehnuteľnostiam.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, č. k. 51-24K 59/97 vyhlásil na majetok dlžníka J.S., E., Ž. konkurz.

Súd zistil, že správca konkurznej podstaty zaradil uvedené nehnuteľnosti, zapísané na LV č. X. do konkurznej podstaty a požiadal o udelenie súhlasu na predaj veci mimo dražby. Správca konkurznej podstaty získal predajom spoluvlastníckeho podielu žalobkyne v ½ na predmetných nehnuteľnostiach čiastku 2 500 000 Sk.

Žalobca, po oboznámení sa s dodatkom č. 1 ku kúpnej zmluve, vzal návrh na začatie konania späť vo výške 500 000 Sk.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k právnomu záveru, že v zápisnici o dražbe č. 3 zo dňa 13.03.1992 je síce uvedený ako vydražiteľ Z., Ž., J.S., ale v čase vydraženia

nehnuteľnosti bola žalobkyňa manželkou J.S., a preto spomenutá nehnuteľnosť patrila do masy BSM. Po zrušení BSM dňa 30.01.1999 sa stali manželia podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej ako pozemok KN 7848, zast. plocha o výmere 577m² a stavba súp. č. 3129 predajňa, nachádzajúca sa na KN parc. 7848 v KÚ Ž., zaevidované na LV č. X., každý v podieli ½. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyni tak vznikol nárok na vylúčenie veci z konkurznej podstaty podľa § 19 ods. 1 a 2 ZKV. Vzhľadom na to, že správca konkurznej podstaty nehnuteľnosť už odpredal za cenu 5 000 000 Sk, žalobkyni vznikol nárok na vydanie finančného obnosu vo výške ½, t. j. 2 500 000 Sk.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, v časti, ktorou súd žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal nahradiť trovy konania, podal odvolanie žalovaný a navrhol ho zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť alebo ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolateľ namieta nesprávny postup súdu prvého stupňa, pretože rozhodol na pojednávaní dňa 01.12.2006 bez jeho účasti, pritom súdu riadne doručil ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní z rodinných dôvodov a žiadal pojednávanie odročiť. Poukazuje na to, že už na pojednávaní dňa 10.11.2006 oznámil súdu, že sa tohto pojednávania nemôže zúčastniť a uviedol dôvod.

V ďalšej časti odvolateľ obšírne opisuje skutkový stav veci a odvoláva sa na príslušné listinné dôkazy, ktoré sú založené v spisovom materiáli.

Vytýka súdu prvého stupňa, že nesprávne právne posúdil vec, pretože majetok slúžiaci podnikateľskej činnosti z podstaty nie je vylúčený. Z tohto dôvodu správca oprávnene zahrnul do konkurznej podstaty celé nehnuteľnosti. Do podstaty podľa neho spadá celý majetok, s ktorým úpadca podnikal. Výťažok zo speňaženia majetku úpadcu zapísaného do konkurznej podstaty slúži na uspokojenie veriteľov, ktorí si zákonným procesným postupom riadne uplatnili svoje pohľadávky na súde alebo u správcu konkurznej podstaty. Domnieva sa, že žaloba žalobkyne je v rozpore so ZKV a tam stanoveným osobitným procesným postupom, ktorým sa môže domáhať uspokojenia svojho nároku na majetok zapísaný do súpisu podstaty tretia osoba. Takýto osobitný postup je upravený výlučne ustanovením v § 19 ZKV. Je názoru, že ak tretia osoba sa do speňaženia majetku zákonom stanoveným spôsobom nedomôže jeho vylúčenia z konkurznej podstaty, platí nevyvrátiteľná právna domnienka,

že vec bola zahrnutá do súpisu oprávnene. Tretia osoba sa už nemôže domáhať svojho práva k nej a naopak musí strpieť, aby sa i táto vec podrobila režimu konkurzu. Podľa § 19 ZKV sa môže domáhať len vylúčenia samotnej veci a nie jej finančného ekvivalentu. Úpadca bol zapísaný na liste vlastníctva ako jediný vlastník a žalobkyňa až do podania žaloby si neuplatnila žiadne nároky na majetok zapísaný do súpisu konkurznej podstaty a speňazovaný v konkurznom konaní.

Ďalej poukazuje na to, že predmetné nehnuteľnosti boli zaťažené záložným právom na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 6692, uzavretej so S., a.s., B. zo dňa 14.04.1992, čo je vyznačené aj na LV č. X. pre kat. úz. Ž. Čiže, ak sa žalobkyňa stala po zrušení BSM podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností, stala by sa aj podielovou spoluvlastníčkou záložného práva. Konkurzné konanie je určitým osobitným spôsobom výkonu záložného práva, v rámci ktorého sa oddelení veritelia uspokojujú spôsobom uvedeným v § 28 ZKV. Ak by na základe tohto rozsudku vznikla žalovanému povinnosť vydať žalobkyni predmetné peňažné prostriedky, nepochybne by išlo o obchádzanie záložného práva a ZKV. Oddelený veriteľ mal záložné právo na celé predmetné nehnuteľnosti, a preto výtťažok z ich oprávneného speňazenia patrí do konkurznej podstaty a slúži výlučne na uspokojenie oddeleného veriteľa.

Poukazuje tiež na to, že súd na pojednávaní dňa 01.12.1996 nevykonal navrhovaný dôkaz, a to spisom 48 Cb 190/1996, v ktorom právoplatným a vykonateľným uznesením súdu zo dňa 3.8.1998 bola pripustená zmena žaloby tak, že žalovaná v 2/ rade je povinná znášať uspokojenie pohľadávky žalobcu do výšky založenej nehnuteľnosti. Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že predmetným rozsudkom bolo obídené záložné právo.

Odvolať je názoru, že súd prvého stupňa napriek tomu, že Najvyšší súd SR v zrušujúcom uznesení, č. k. 1 Obo 427/04 zo dňa 07.03.2006 mu uložil zisťovať, akým spôsobom bola nehnuteľnosť nadobudnutá, v prospech koho svedčil príklep na dražbe, čo by bolo zrejmé z potvrdenia o udelení príklepu v dražbe a iné dôkazy, z ktorých by vyplývalo, či nehnuteľnosť bola získaná manželmi a patrí do BSM, resp., že bola získaná len J.S. a nestala sa súčasťou BSM. Aj napriek tomu, že v konaní boli predložené nadobúdacie tituly a ostatné dôkazy, týkajúce sa nadobudnutia predmetných nehnuteľností výlučne úpadcom, súd prvého stupňa návrhu vyhovel.

Odvolateľ podrobne vymenúva doklady nachádzajúce sa v spisovom materiáli a na ich základe tvrdí, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do BSM, pretože ide o nehnuteľnosti spojené s výkonom povolania, pričom poukazuje na ust. § 143 Obč. zák. v spojení s § 2 ods. 1 Obch. zák. Z dohody o prenájme nebytových priestorov, ktorú uzavrel úpadca so spoločnosťou M., s.r.o., zastúpenou jeho manželkou ako konateľkou, taktiež vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti slúžili výkonu podnikateľskej činnosti úpadcu, a to takým spôsobom, že jednou z oprávnených činností na základe živnostenského oprávnenia, ktorú vykonával úpadca v rámci podnikateľskej činnosti, bol aj prenájom nebytových priestorov a v zmluve obaja manželia, teda úpadca i žalobkyňa uviedli, že úpadca je výlučným vlastníkom prenajímanej nehnuteľnosti a zmluvu vlastnoručne podpísali.

Udáva tiež, že podľa ustálenej judikatúry v obdobných veciach nepatria do BSM manžela - podnikateľa jednotlivé veci, tvoriace súčasť jeho podniku, ale čistá hodnota jeho podniku, t. j. kladný rozdiel medzi aktívami a pasívami. Týmto záverom nasvedčuje aj skutočnosť, že ak by medzi žalobkyňou a úpadcom došlo k vysporiadaniu BSM prostredníctvom súdu a predmetné nehnuteľnosti by mali patriť do masy BSM, tak by nevyhnutne museli patriť do masy BSM aj pasíva, t. j. najmä pohľadávka vyplývajúca z úverovej zmluvy, na základe ktorej bol poskytnutý úpadcovi úver na nákup týchto nehnuteľností, ktorý viackrát prevyšuje ich hodnotu.

K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa a navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Je názoru, že pri posudzovaní otázky, či vec podľa povahy slúži osobnej potrebe alebo výkonu povolania iba jedného z manželov treba zistiť, či vec je skutočne spôsobilá slúžiť osobnej potrebe alebo výkonu povolania iba jedného z manželov a či takému účelu aj slúži. Ak sú tieto predpoklady splnené, vec bude vo výlučnom vlastníctve toho z manželov, ktorého osobným potrebám alebo výkonu povolania slúži. Prevádzková jednotka Z., Ž., ktorá bola predmetom vydraženia, nebola podľa jej mienky spôsobilá slúžiť výkonom povolania iba jedného z manželov, a preto nejde o vec, na ktorú by platila výnimka uvedená v § 143 Obč. zák., pričom poukazuje na komentár k Občianskemu zákonníku.

Ďalej poukazuje na komentáre k ZKV, podľa ktorých, ak došlo k speňaženiu veci SKP pred podaním vylučovacej žaloby, má dotknutá osoba náhradný nárok, a to, aby z podstaty bola vylúčená peňažná odplata, ktorá bola prijatá do podstaty za speňaženú vec.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 19.09.2007, č. k. 2 Obo 51/2007-276 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového konania a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 3 000 Sk.

Proti tomuto rozsudku podala dovolanie žalobkyňa a Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením zo dňa 24.02.2010., sp. zn. 1 Obdo V 93/2007 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolací súd svoje rozhodnutie oprel o ust. § 143 Obč. zák., účinného v rozhodovanom čase, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že aj nehnuteľnosť, nadobudnutá čo i len jedným z manželov na dražbe v zmysle zákona č. 427/1990 Zb. patrí do BSM, nakoľko spĺňa všetky zákonné definičné znaky (tak z hľadiska času, ako aj spôsobu nadobudnutia) a nie je z rozsahu vecí patriacich do BSM vylúčená. Na uvedenej skutočnosti nemení nič ani fakt, že zákon č. 427/1990 Zb., podľa ktorého J.S. nehnuteľnosť nadobudol, nerieši otázku vzniku či zániku BSM k nehnuteľnostiam. Nakoľko takáto úprava by bola nadbytočná. Ak by bolo zámerom zákonodarcu vylúčiť z rozsahu BSM veci nadobudnuté dražbou v malej privatizácii, takéto ustanovenie by sa muselo premietnuť do všeobecnej úpravy BSM, t. j. do ustanovení Občianskeho zákonníka obdobne, ako boli novelami vylúčené z rozsahu BSM, napr. veci získane v rámci reštitúcií. Neobstojí ani záver odvolacieho súdu o tom, že spomenuté nehnuteľnosti by mali byť z rozsahu BSM vylúčené s poukazom na zákonnú výnimku ustanovenú v citovanom § 143 Občianskeho zákonníka, t. j. z dôvodu, že by tieto slúžili výlučne len výkonu povolania jedného z manželov. Z obsahu Zápisnice o dražbe zo dňa 13.03.1992 a jej príloh je zrejmé, že nadobúdateľom nehnuteľností je J.S. ako fyzická osoba (s uvedením rodného čísla a adresy trvalého pobytu) a nie ako fyzická osoba - podnikateľ. Z charakteru nehnuteľností, s prihliadnutím na predmet podnikania J.S. vyplýva, že tieto nie sú svojou podstatou určené výlučne na výkon povolania J.S. Na to, aby bolo možné vec vylúčiť z BSM, musí spĺňať podmienku, že sa jedná o vec, ktorá podľa svojej povahy slúži výlučne výkonu povolania len jedného z manželov. Ak vec môže slúžiť aj druhému manželovi, či už pre výkon jeho povolania alebo inak, neprichádza do úvahy vylúčenie vecí z BSM z tohto zákonného dôvodu. Podľa názoru dovolacieho súdu treba

privoliť argumentom dovolateľky o irelevantnosti odvolacím súdom vytknutej skutočnosti, že úpadca disponoval spornou nehnuteľnosťou sám a že ako druhá strana vystupoval subjekt konajúci prostredníctvom jeho manželky, vo vzťahu k určeniu, či vec patrila - nepatrila do BSM. V nadväznosti na to stráca na právnom význame i hodnotiaci záver odvolacieho súdu o konaní žalobkyne v rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal preto opätovne odvolanie podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods.2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobou došlou súdu dňa 13.08.2001 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému právo na vydanie 3 000 000 Sk s prísl., po čiastočnom späťvzatí žaloby 2 500 000 Sk. Svoj nárok opiera o skutočnosť, že žalovaný SKP úpadcu, na majetok ktorého súd vyhlásil konkurz dňa 6.8.1998, predal dňa 17.09.1999 nehnuteľnosť zapísanú na LV č. X. v k. ú Ž. za kúpnu cenu 5 mil. Sk a svoj názor, že jej z tejto sumy patrí polovica, odôvodňuje tým, že žalovaným predaná nehnuteľnosť patrila do jej BSM s úpadcom, s ktorým uzavrela manželstvo v roku 1976. S uzavretím manželstva bol spojený aj vznik BSM čo do majetkových vzťahov manželov, z čoho vyplýva, že sporná nehnuteľnosť, ktorú manžel - úpadca nadobudol privatizáciou v roku 1992 a SKP v roku 1999 predal, tvorila súčasť BSM.

Žalobkyňa sa domáha vydania sumy 2 500 000 Sk titulom ½ spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti vedenej v katastri nehnuteľností na Okresnom úrade, odbor katastra v Ž., zapísanej ako pozemok parc. č 7848, zastavaná plocha o výmere 577 m² a stavba súp. č. 3129 predajňa, ktorý jej vznikol zrušením BSM s úpadcom a SKP zahrnul do konkurznej podstaty a so súhlasom súdu predal za 5 miliónov Sk.

Zrušenie BSM medzi ňou a úpadcom žalobkyňa doložila rozsudkom Okresného súdu v Žiline, č. k. 18C 1048/1995-8 zo dňa 21.12.1995, právoplatným dňom 30.01.1996, ktorým súd na jej návrh zrušil jej bezpodielové spoluvlastníctvo s J.S. - úpadcom podľa § 148a ods. 2 Obč. zák., pretože jej manžel začal podnikat'.

Žalobný návrh, ako aj napadnuté vyhovujúce rozhodnutie súdu 1. stupňa vychádza z názoru, že sporná nehnuteľnosť, ktorú SKP predal, patrila do bezpodielového vlastníctva žalobkyne a úpadcu, keďže v čase jej vydraženia boli manželmi.

S týmto názorom sa stotožnil aj dovolací súd, ktorý vo svojom zrušujúcom uznesení vyslovil vyššie uvedený právny názor, ktorý je pre odvolací súd záväzný a na základe tohto právneho názoru odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Úspešnému žalobcovi vzniklo podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Trovy predstavujú vyjadrenie k odvolaniu 17 650 Sk + 150 Sk režijný paušál, podanie dovolania 17 650 Sk + 150 Sk, t. j. 1 181,70 Eur. Súdny poplatok za dovolanie zaplatený nebol.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 6. októbra 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová